6,5 milliárd, megsokszorozva – vissza a magyar emberekhez

Hogyan forgathatnánk vissza az előkerült pénzt úgy, hogy többszörösen térjen vissza a magyar termelőkhöz és családokhoz – mérhetően, nyomon követhetően. Tervezet, 2026. november.

A Létünkért nonprofit, politikától független civil kezdeményezés: nem üzleti vállalkozás, nem haszonszerzés a célja, és nem reklámozunk semmit. Amit csinálunk, azt az emberek és a jövőnk érdekében tesszük.

Mi lenne, ha megsokszoroznánk?

Amióta kiderült, hogy 6,5 milliárd forintot ástak el, sokan – az utca emberétől az influencereken át a parlamentig – sorolják, mi mindenre lett volna elég: ha ezt megkapta volna az egészségügy, ha ezt megkapták volna az árva gyerekek, a kórházak, az iskolák.

Ez a terv egy másik kérdést tesz fel: **mi lenne, ha ezt a pénzt nem egyszer költenénk el, hanem megsokszoroznánk?** Megmutatja, hogyan indíthatna el az előkerült 6,5 milliárd a magyar termelőknél két év alatt legalább 24, reálisan akár 47 milliárd forint forgalmat. Az állam valójában semmit nem veszít: a forgalom áfájából, a munkabérek adóiból és járulékaiból, a vállalkozások adóiból és sok más helyen visszakapja a kiinduló összeget – és utána már az egészségügy, a gyerekek és minden, ami a fennmaradásunkhoz kell, egy erősebb gazdaságra támaszkodhatna.

A kérésünk

Ez nem szabályos pályázat, mert erre a pénzre ma nincs kiírás. Kérjük azonban, hogy a döntéshozók tekintsenek rá úgy, mintha az lenne: mintha ezzel a tervvel pályáznánk az előkerült 6,5 milliárd forint felhasználására. A végrehajtó szervezet formáját a felhasználás feltételeihez igazítjuk – ha szükséges, külön szervezetet hozunk létre mögé. Csak a lehetőséget kérjük.

Mielőtt a számokat olvassa: ez jövőépítés

Ez a terv nem a mai gazdaságpolitika része, és nem is egy párt programja. A Létünkért egy új gazdaságpolitikai modell, amely másképp méri a szükségleteket, mint a mai rendszer. Ma azt tekintjük igénynek, amire az emberek pénzt költenek – ami pénz híján elmarad, az nem látszik.

Az új gazdaságpolitikai modell a valós igényeket előre felméri: mire van szüksége az embereknek, és ki mit tud hozzátenni. A felmért igényeket a helyben rendelkezésre álló, szabad munkaerővel és tudással elégíti ki. Így az előállítás nem a haszonhoz, hanem a valós szükséglethez igazodik, és nem vész kárba sem az áru, sem a munka. A 6,5 milliárdos program ennek az új gondolkodásnak az első, mérhető lépése lehetne.

Röviden

Ha az előkerült 6,5 milliárd forintot egyszeri segélyként osztanák szét, egyszer költenék el, és utána nem maradna belőle semmi. Ez a terv azt mutatja meg, hogyan lehetne ugyanezt az összeget úgy felhasználni, hogy évekig hajtsa a magyar termelést, és a végén kiépült ellátópontok, termelői hálózat és új munkahelyek maradjanak utána.

A lényeg: a lakó a saját pénzéből szerez be elsősorban magyar alapanyagból készült magyar termékeket a település ellátópontjain, és erre minden hónapban rátétet kap – nem készpénzben, hanem kreditben , amelyet szintén a pontokon használhat fel. A termelők, a gyártók és a szolgáltatók forintban kapják meg az árukat. Aki például 20 000 forintot fordít a ponton, az első évben 30 000 forintnyi árut vihet haza. A program az ország legszegényebb megyéjének legszegényebb járásaiban indulna, és pontosan két évig tartana.

Kiinduló összeg	Elindított forgalom (garantált minimum)	Ebből a magyar termelőkhöz	Időtartam
6,5 mrd Ft	**~24 mrd Ft**	**~20 mrd Ft**	**pontosan 24 hónap**

És a nyugdíjasok SZÉP-kártyája? A kormány a nyugdíjasoknak SZÉP-kártyás támogatást vezet be – ez fontos segítség. A mi programunk ezt nem helyettesíti, hanem egy másik utat mutat: nem egy csoportnak, hanem minden háztartásnak szól, a létszáma szerint, és a pénzt nem egyszer költi el, hanem forgásba hozza. A kettő jól kiegészítheti egymást: az ellátópontok akár a nyugdíjas SZÉP-kártya elfogadóhelyei is lehetnének.

Az alapgondolat: segély helyett körforgás

A támogatásnak kétféle útja lehet. Az egyik a segély: a pénzt kiosztják, a családok elköltik, és a pénz továbbvándorol – gyakran külföldi tulajdonú láncokhoz, és onnan ki az országból. A másik a körforgás: a támogatás ott marad, ahol a munka és az érték keletkezik, és újra meg újra munkába áll.

Ez a terv a második utat járná. (Erről bővebben: A pénzről – ideje lenne másként használni) Nem az a kérdés, hogy ki kapja a pénzt, hanem az, hogy hová folyik tovább: a helyi és környékbeli termelőkhöz, gyártókhoz, feldolgozókhoz és az ellátópontokat működtető emberekhez – ellenértékként, valódi munkáért.

A körforgás a vállalkozások támogatását is másképp oldja meg. Ma a vállalkozások nagyrészt pályázatokon keresztül jutnak támogatáshoz, kötött feltételekkel és célokra. Itt a támogatás nemcsak pályázatokon át, hanem nagyobbik részben az emberek valós igényein keresztül érkezne: ha a termékeiket és szolgáltatásaikat igénybe veszik, a bevételt a vállalkozás szabadon fordíthatja fejlesztésre, a megélhetésére és a jövőjére – kötött pályázati feltételek nélkül.

Hogyan működne

1. A települések ellátópontjait elsősorban az önkormányzatok működtethetnék, közmunkásokkal. Ahol erre nincs lehetőség, a helyi kisbolt, egy vállalkozó vagy elkötelezett lakosok is a

gazdájuk lehetnek. Egy településen – a nagyságától függően – több pont is lehet.
2. A pontokra elsősorban magyar alapanyagból készült magyar termékek érkeznének, magyar gyártóktól és termelőktől, a lehető legkedvezőbb beszerzési áron.
3. Aki a pontokon szerzi be a mindennapi alaptermékeket, minden hónapban rátétet kap hozzá a 6,5 milliárdos alapból, a háztartása havi keretéig. Ez ösztönzés, nem kötelezettség: aki egy hónapban nem él vele, annak a keretét az önkormányzat a rászorulóknak adja tovább, így a pénz akkor is munkába áll.
4. A lakó a rátétet nem készpénzben kapja, hanem kreditben, amelyet szintén a pontokon használhat fel, magyar termékekre. A termelő, a gyártó és a szolgáltató viszont forintban kapja meg az árát, ahogy eddig.
5. A rendszer minden mozgást rögzít, így havonta pontosan látszik, mennyi áru, mennyi pénz és hová jutott el.

A keret a háztartás létszámához igazodik. Az ellátás – az élelmiszer, a tisztálkodás, a pelenka – szinte fejenként jelentkezik, ezért a keret minden további családtaggal érdemben nő. A létszámot a lakó maga adja meg, és a település önkormányzata a saját önkormányzati oldalán igazolja; amíg nincs igazolva, egyfős keret jár. Nyolc fő felett egyedi elbírálás következik. A háztartásnak járó keret akkor is teljes marad, ha a család nem használja ki: a fel nem használt rátétet továbbadhatja, vagy az önkormányzat osztja ki a rászorulóknak – az összeg így ugyanakkora marad, és mindenképpen munkába áll.

Háztartás	Havi beszerzési keret (eddig jár rátét)	Rátét havonta, 1. év (50%)	Rátét havonta, 2. év (2
1 fő	12 000 Ft	6 000 Ft	2 6
2 fő	21 000 Ft	10 500 Ft	4 6
3 fő	30 000 Ft	15 000 Ft	6 6
4 fő	39 000 Ft	19 500 Ft	8 5
5 fő	48 000 Ft	24 000 Ft	10 5
6 fő	57 000 Ft	28 500 Ft	12 5
8 fő	75 000 Ft	37 500 Ft	16 5

Aki kevesebbet fordít, arányosan kevesebb rátétet kap. A kereten felül bárki annyit szerezhet be a pontokon, amennyit szeretne – arra a részre már nem jár rátét, de a kedvező ár akkor is megmarad.

Példa a lisztre. A legolcsóbb búzafinomliszt ma a nagy láncoknál 177 forint kilónként. Ha egy magyar malomtól kb. 125 forintért beszerezhető, a rendszeren áthaladva összesen 20 százalékos részesedés keletkezik – ez fedezi a pontok, a körzeti pontok és a központ működését –, így a ponton 150 forint lenne. 50 százalékos rátét mellett a lakó ebből a saját pénzéből 100 forintot fordítana rá, ez 44 százalékkal kevesebb, mint a legolcsóbb láncnál.

1 kg búzafinomliszt	Saját pénz	Rátét	A legolcsóbb láncnál
Országos átlagár (KSH, okt.)	231 Ft	–	+30%
Legolcsóbb lánc	177 Ft	–	0%
Ponton, rátét nélkül	150 Ft	–	−15%
Ponton, 22% rátéttel (2. év)	123 Ft	27 Ft	−31%
Ponton, 50% rátéttel (1. év)	100 Ft	50 Ft	−44%

A 125 forintos beszerzési ár becslés; a valódi árat a malmok és termelők ajánlatai adják meg.

Pontosan két év – előre rögzítve

A program időtartama előre rögzített: pontosan két év. Ezt kezdettől fogva mindenki tudja, így a rátét ajándék, nem járandóság. Az első évben nagyobb, hogy a rendszer lendületet kapjon, a második évben kisebb, hogy a pénz biztosan kitartson a két év végéig. Egy egyedül élő embernél és egy négyfős családnál, ha a teljes keretét a pontokon fordítja:

Időszak	Rátét	Egyedül élő: saját pénz + rátét = ennyi áru	Négyfős család: saját pénz + rátét = ennyi áru
1. év	50%	12 000 Ft + 6 000 Ft kredit = 18 000 Ft-nyi áru	39 000 Ft + 19 500 Ft kredit = 58 500 Ft-nyi áru
2. év	22%	12 000 Ft + 2 640 Ft kredit = 14 640 Ft-nyi áru	39 000 Ft + 8 580 Ft kredit = 47 580 Ft-nyi áru

A rátét havonta jár, a két év alatt folyamatosan – nem egyszeri összeg. Egy átlagos háztartás így összesen kb. 210 000 forint rátétet kap. A két év végén kb. 120 millió forint tartalék is marad, hogy a pénz semmiképpen ne fogyjon el idő előtt.

A körforgás nem az alapban történik, hanem a gazdaságban: a rátét a termelőkhöz kerül, ők újra termelnek, bért fizetnek, beszállítóktól szereznek be, és a pénz így forog tovább. A rendszeren áthaladva keletkező 20 százalékos részesedés a pontok, a körzeti pontok és a központ működését fedezi.

Hogy a két év után folytatódik-e – ugyanitt, a megye többi járásában vagy a következő megyében –, azt a mért eredmények alapján lehet eldönteni.

Az első térség: a legszegényebb megye legszegényebb járásai

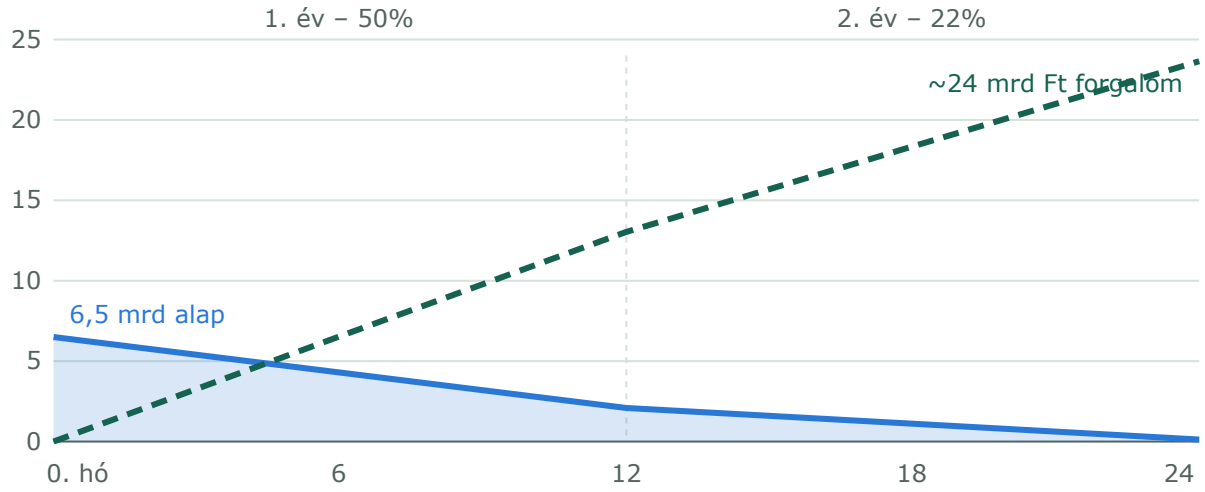
A programot az ország legszegényebb megyéjében kezdenénk – ott, ahol a legnagyobb szükség van rá –, és azon belül is a 2–3 legszegényebb járásban. A kiválasztott megye adatai: kb. 183 ezer lakos, kb. 78 ezer háztartás, kb. 130 település. A térség ebből kb. 30 ezer háztartás, kb. 70 ezer lakos.

Ha a 6,5 milliárdot az egész megyére osztanánk szét, egy egyedül élő ember havi rátétje csak kb. 3 000 forint lenne – ezért kevesen éreznék, hogy megéri. Kisebb, de teljesen lefedett térségben a rátét érezhető, a kereslet egy helyre sűrűsödik, és a termelőknek is megéri felfutni.

- A rátét itt a legtöbbet ér: egy szegényebb család ugyanannyi pénzből az első évben másfélszer annyi alapterméket vihet haza.
- Minden háztartás részt vehet. Akinek nincs rá szüksége, továbbadhatja, vagy az önkormányzat osztja ki a rászorulóknak – a keret így mindenképpen munkába áll.
- A megye nagyrészt vidéki: a termelők, a feldolgozók, és magánemberként a lakók is behozhatnák a pontokra, amit maguk megtermeltek vagy feldolgoztak – a kertjük termését, a lekvárt, a befőttet. Így a pénz a helyi előállítást is felfuttatja.
- A térség elég nagy ahhoz, hogy a hatás mérhető legyen, és elég áttekinthető ahhoz, hogy minden lépése jól követhető maradjon. Ha beválik, a megye többi járása következne.

Mit hozna – a számok

A számítás alapfeltevései: a térség mind a kb. 30 ezer háztartása részt vesz, és a teljes keretét a pontokon fordítja (átlagos háztartásméret 2,35 fő, átlagos havi keret kb. 24 000 forint); a rátét az első évben 50, a második évben 22 százalék; a működtetésre havi 5 millió forint megy.

Kék terület: a rátét-alap egyenlege. Zöld szaggatott vonal: az összes elindított forgalom.

Magyar termelők, gyártók – kb. 20 mrd Ft (83%) | Hálózat – ~4 m

Mutató	Becsült érték
A 6,5 milliárd kitartása	pontosan 24 hónap (kb. 120 millió tartalékkal)
Az első év végén elindított forgalom	kb. 13 mrd Ft
Összes elindított forgalom (garantált minimum)	kb. 24 mrd Ft
Ebből a magyar termelőkhöz és gyártókhoz	kb. 20 mrd Ft
A hálózat működése (pontok, körzeti pontok, központ)	kb. 4 mrd Ft
Egy átlagos háztartás összesen (rátét)	kb. 210 000 Ft
Munkahely (előállítás, feldolgozás, pontok)	kb. 500 fő
Az előkerült pénz szorzója	kb. 3,6-szoros

Az állam semmitől nem esik el. A kb. 24 milliárdos forgalom áfája, a munkabérek adói és járulékai együtt már a kiinduló összeg nagy részét visszahozzák, és ehhez jönnek még a vállalkozások adói, a továbbgyűrűző forgalom adói, és a megtakarítás, amely abból adódik, hogy kevesebben szorulnak segélyre. A pénz tehát nem elfogy, hanem körbejár, és közben dolgozik.

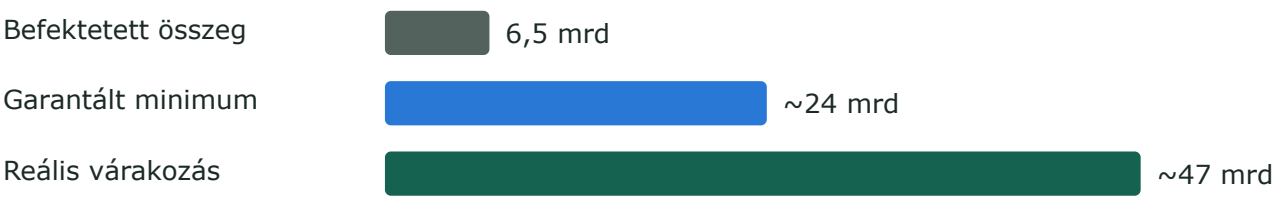
A fenti számok csak a közvetlen hatást mutatják. Mögöttük a magyar gazdaságban egy ma még fel sem mérhető mozgás indulhatna el. Ha a termelő biztos, előre jelzett keresletre számíthat, mer bővíteni, új termelők kezdenek bele, feldolgozóüzemek nyílnak, és a hatás továbbgyűrűzik: a vetőmagtól és a gépektől a szállításig és a csomagolásig. A valós igényekből így újabb és újabb előállítás születne – egy olyan körforgás, amelynek a végét ma még nem lehet beláthatni.

Ami a rátét elfogyása után is megmarad: a kiépült ellátópontok, a termelői és beszállítói hálózat, a helyi feldolgozás, és a szokás, hogy a családok helyben, magyar terméket szereznek be. A rátét csak elindítja a körforgást, utána a rendszer a saját lábán áll.

Működtetés: a program működtetésére havi 5 millió forint szolgálna (a teljes összeg kb. 2 százaléka), a rátét-alaptól elkülönítve. Ebből a programot vezető és szervező munkatársak bére és a működés költségei fedezhetők. A felhasználásáról havonta nyilvános elszámolás készül az Üvegvitrinben.

Ami a becslésen felül jöhet

A 24 milliárd a legalsó becslés: csak azt számolja, amit a résztvevők a rátétre jogosító keretükig a pontokon fordítanak. A valóságban ennél több várható, ezért reálisnak tartjuk, hogy a forgalom ennek **akár a duplája**, kb. 47 milliárd forint legyen. Ez szerény becslés, hiszen a befektetett 6,5 milliárdhoz mérve is csak kb. hétszeres megtérülést jelentene.

Miből jöhet a többlet:

- **Önkéntes többletforgalom.** Sokan a keretükön felül is a pontokon szereznek be, mert megértik, miről van szó, és hazafiságból is a magyar termelőket választják. Ha a pontokon jók az árak, akkor is jönnek, amikor már nem kapnak rátétet.
- **Kedvezményt adó magyar szolgáltatók.** Azok a vállalkozók, vállalkozások és szolgáltatók, akik a tagoknak valós kedvezményt adnak, még vonzóbbá teszik a rendszert, és a forgalom hozzájuk is visszatér.
- **Gyűjtőhely a magyar vállalkozásoknak.** A letunkert.org Kínálat oldala egy helyen mutatja meg a magyar termelőket, vállalkozókat és szolgáltatókat. Aki tudatosan magyar terméket és szolgáltatást keres, itt egyből rájuk talál – a vállalkozónak ez új ügyfeleket jelent.

Amit mindenki hozzátehet – pénz nélkül

A 6,5 milliárd elindítja a körforgást. Hogy mekkora lesz a lendülete, az már nem pénzen múlik, hanem azon, hányan ismerik fel benne a saját szerepüket. Szinte mindenki tehet érte valamit, ami neki semmibe vagy alig valamibe kerül, a közösnek viszont megsokszorozza a hatást.

- **Az állam** a vállalkozásoknak szóló támogatások és pályázatok pontozásánál pluszpontot adhatna annak, aki a Létünkért tagja, és a tagoknak kedvezményt ad – sőt az is számíthatna, mekkora kedvezményt. Nem lenne kötelező, és nem ezen múlna a döntés, de érezhető ösztönzés lenne. A rendszer a 100 százalékban magyar tulajdonú vállalkozókat, vállalkozásokat és szolgáltatókat külön megjelölné, így a forgalom célzottan hozzájuk jutna.
- **Az önkormányzatok** a saját, díjmentes oldalukon felmérhetnék a lakók igényeit és felajánlásait, tájékoztathatnák őket, és biztosíthatnák vagy megszervezhetnék az ellátópontokat.
- **A sajtó és a szabad média** beszámolhatna a programról, és a haladásról folyamatosan tájékoztathatna. Minden kimutatás nyilvános, így bármikor ellenőrizhető adatokból dolgozhatnak.
- **Az influencerek és a véleményformálók** – bármivel foglalkoznak is – beszélhetnének róla a követőiknek. Aki teret ad neki, a saját közönségét szolgálja vele, és közben hozzátesz ahhoz, hogy nekünk, unokáinknak és minden utódunknak egyáltalán legyen jövője.
- **A magyar vállalkozók** csatlakozhatnának, és valós kedvezményt adhatnának a tagoknak. Ezzel új ügyfelekhez jutnak, és a forgalom hozzájuk tér vissza.
- **A lakók** a pontokon szerezhetnék be a mindennapi alaptermékeiket, elmondhatnák a véleményüket, és továbbadhatnák a hírt a családjuknak, ismerőseiknek.

Egyik szereplőnek sem kell ehhez a saját költségvetéséből áldoznia. Amit ad, az figyelem, döntés, egy-egy jó szó vagy egy kedvezmény – és mindezek együtt nemcsak a gazdaságot viszik előre, hanem azt is, hogy legyen jövőnk.

Hogyan folytatódna – mindenki hozzájárulhat

A program az ország legszegényebb megyéjének legszegényebb járásaiban indulna az előkerült 6,5 milliárd forintból. Ha beválik, először a megye többi járása, majd a többi megye következne a szegénység szerinti sorrendben: mindig az a térség, ahol a legnagyobb a szükség. Az összeget mindig a térség lakosságához igazítanák – a térségben egy lakosra kb. 93 000 forint jut.

A következő térségek indításához az állam mellett bárki hozzájárulhat, országszerte, bárhol él és bármivel foglalkozik – ahogy egy beteg gyermek gyógyulásáért is összefog az ország. A honlapon mindig, valós időben mutatnánk, mennyi gyűlt össze, melyik térségre, és ebből mennyi ideig működhet ott a program. Egy térség akkor indulhat, amikor összegyűlt a lakosságához igazított összeg; ha a gyűjtés kisebb összeggel zárul, a program akkor is elindulhat, rövidebb ideig vagy kisebb rátéttel – de mindig előre rögzített időtartammal.

Elsősorban az állam feladata lenne a folytatást finanszírozni, és hisszük, hogy ha az első térségben látja az eredményt, a következőket is előre biztosítja. A lakosság hozzájárulása ezt gyorsíthatja: minél több gyűlik össze, annál hamarabb indulhat a következő térség – és a számláló mindenki számára megmutatja, hogy az emberek akarják ezt. Minden forint felhasználása nyilvános az Üvegvitrinben.

A rátét továbbadható

Aki nem szorul rá, a rátétként kapott kreditjét továbbadhatja. Aki ismer rászorulót – egy szomszédot, egy nagycsaládot, egy egyedül élő idős embert –, közvetlenül neki adhatja. Aki nem tudja eldönteni, kinek adja, a települése önkormányzatára bízhatja, amely ismeri a települést, és tudja, hol a legnagyobb a szükség.

A továbbadott kredit ugyanúgy csak a pontokon, magyar termékekre használható fel, így a gazdaságban marad, és oda jut, ahol a legnagyobb szükség van rá. A kredit pénzért nem adható el. A rendszer erre külön buzdítja azokat, akik megtehetik, hiszen minden továbbadott kredit kétszer segít: a rászorulónak és a magyar termelőnek.

Védelem a halmozás és a visszaélés ellen

1. **A rátét a szükséglethez igazodik.** A háztartás létszáma szerinti havi keretig jár; a kereten felül bárki szabadon szerezhet be, csak arra már nem jár rátét. Így a támogatás oda jut, ahol valódi szükséglet van, és senki nem halmozhatja fel a többiek elől.
2. **A létszámot az önkormányzat igazolja.** A lakó maga adja meg, az önkormányzat a nyilvántartása alapján visszaigazolja; amíg nincs igazolva, egyfős keret jár. A hamis bejelentés a rátétjogosultság elvesztésével jár.
3. **Egy háztartás, egy jogosultság.** A tagot a tagkártya azonosítja, néhány percenként változó kóddal, így nem lehet több fiókkal halmozni. Akinek nincs telefonja vagy internete, nyomtatott tagkártyát kap, és egy titkos négyjegyű kóddal azonosítja magát a ponton, mint a bankkártyánál. Szükség esetén a pont kezelője személyesen is azonosíthatja, és a tag meghatalmazhat egy családtagot vagy segítőt.
4. **A rátét kreditben jár:** csak a rendszeren belül használható fel, készpénzre nem váltható.
5. **Nyomon követés és szabály:** minden beszerzést rögzít a rendszer. A kedvezményes áru továbbadása haszonért tilos – aki megteszi, elveszíti a rátétjogosultságát.

A kosár: amire a rátét járna

Elsősorban a mindennapi alaptermékek, magyar alapanyagból, magyar gyártóktól és termelőktől – többek között liszt, gabona, hüvelyesek, étolaj, ásványvíz, pelenka, papír zsebkendő, vécépapír, a környék zöldsége és gyümölcse, és még sok minden más. A kosár a felmért igények szerint folyamatosan bővülne.

Ami az induláshoz kell

- **A részvétel feltétele a település részéről:** a rátét-alapból csak az a település részesülhet, ahol létrejön az önkormányzat saját oldala a rendszerben, és a lakók számához mérten megvannak az átadó-átvevő helyek, vagyis az ellátópontok. Ebben az önkormányzatnak nagy szerepe van: a legjobb, ha maga biztosít helyiséget, és közmunkásokkal működteti a pontot. Ha erre nincs lehetősége, megszervezheti, hogy más vállalja – a helyi kisbolt, egy vállalkozó vagy elkötelezett lakosok. A lényeg, hogy a pontok meglegyenek. Így a kiosztott pénz egyben arra is ösztönöz, hogy a településeken kiépüljön az ellátás hálózata.
- **Beszerzés magyar gyártóktól** a lehető legkedvezőbb áron – azon az áron, amelyen ma a nagy láncok kapják.
- **Támogatási megállapodás**, amely rögzíti a 6,5 milliárd felhasználásának szabályait, a rátétet, a működtetési keretet és az elszámolást.
- **Jogszabály-módosítás:** a magánszemélyek – a kis- és őstermelők, a háztáji gazdálkodók – a saját termelésű és saját feldolgozású termékeik értékesítésére vonatkozó keretét ne korlátozzák szűken, hanem nyissák meg érdemben. Így a láncoktól elvándorló forgalom a helyi termelőkhöz kerülne.

Mi lesz a munkahelyekkel? Átrendeződés, nem megszűnés

Jogos aggodalom, hogy ha a forgalom egy része a nagy láncoktól a helyi pontokhoz és termelőkhöz kerül, ott munkahelyek szűnhetnek meg. A munka azonban nem tűnik el, hanem átrendeződik: ugyanaz a kereslet megmarad, csak máshol elégítik ki.

- A munka oda kerül, ahol az érték keletkezik: az előállításba, a feldolgozásba, a szállításba és a pontok működtetésébe, helyben, a lakóhely közelében.
- Fokozatosan történik: az első szakasz egyetlen térségben, két évig tartana, és csak a mért eredmények után bővülne, így van idő az átállásra.
- A rendszer tudja, ki mihez ért: nemcsak az igényeket méri fel, hanem azt is, ki mit tud hozzátenni, és a tudást oda tudja kötni, ahol szükség van rá.
- A saját termelés is munka: ha a magánszemélyek többet értékesíthetnek a saját termékükből, sokan a saját kertjükből, műhelyükből tudnának megélhetéshez jutni.

A hosszabb távú cél: az új gazdaságpolitikai modellben a munka a valódi igények kielégítését szolgálja. Ami a fennmaradásunkhoz kell – az ellátás, az egészség, a betegellátás, az oktatás –, az soha többé nem lehetne senki számára nyereség tárgya. Ezeken a területeken ma is munkaerőhiány van. Ha a gazdaság az igényekhez igazodik, a láncoknál felszabaduló munkaerőre éppen ott lenne szükség, ahol ma a legnagyobb a hiány.

Amit mérnénk, és amit be tudnánk mutatni

A rendszer minden kreditmozgást rögzít, ezért a program minden hónapjáról pontos kimutatás készülhetne: hány háztartás vett részt, mennyi áru és milyen értékben jutott el hozzájuk, mennyi pénz került a termelőkhöz, hány termelő és pont dolgozott, mennyi maradt az alapban, és mire ment a működtetési keret. Ezeket nyilvánosan, grafikonokon is közzétennénk az Üvegvitrin oldalon.

A fenti értékek becslések, kerek feltevésekkel. A beszerzési árakat a malmok és termelők ajánlatai, a részvételt a valós jelentkezés, a munkahelyek számát a valós forgalom adja meg. Az első szakasz éppen arra szolgálna, hogy ezeket valós adatokkal mutassa meg.

Fontos: ez a terv egy egész

A terv részei egymásra épülnek, és csak együtt hozzák meg a fenti eredményt: a felmért igények, a rátét és a fokozatos csökkentése, a magyar termelőktől érkező áru, a pontok, a védelem a visszaélés ellen és a nyilvános elszámolás. Ha valaki csak egy-egy részét emeli ki belőle – például csak a pénz kiosztását, a pontok nélkül, vagy csak a pontokat, a felmérés nélkül –, az nem ugyanaz a terv, és nem is hozza ugyanazt az eredményt.

Tapasztalatunk szerint az ilyen tervek éppen ott buknak el, ahol valaki egy részüket jónak tartja és megtartja, a hozzá tartozó többi részt pedig kidobja – pedig az egyik a másik nélkül nem működik. Ezért kérjük: aki ezt a tervet felhasználja, egészében használja, és ha változtatni szeretne rajta, azt velünk együtt, nyilvánosan tegye.

A tét ugyanis nagyobb egy gazdasági programnál. A rendszer a lebomló vagy újrahasznosítható csomagolásra épít, és mivel csak azt állítja elő, amire valóban szükség van, kevesebb lesz a pazarlás, a fölösleges szállítás és csomagolás, és a környék termékei a lehető legrövidebb úton jutnak el a családokhoz. A terv így a fennmaradásunkat szolgálja: azt, hogy a bolygón, amelyen élünk, unokáinknak és minden utódunknak is legyen jövője. Ezt a célt csak a terv egésze érheti el – a darabjai nem.